

ប្រវត្តិដើម

សន្ទុះនៃការបង្កើតបណ្ណសារដ្ឋាន មានប្រភពពីសហគមន៍ ជនជាតិអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍អាមេរិកាំង។ បណ្ឌិត ហ៊ុយ ការ៉ាដិន ដែលជាសមាជិកសហគមន៍វៀតណាមអាមេរិកាំង នៅ អូរេន ខោនធី បានឲ្យយោបល់ទៅ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ UCI នៅពាក់កណ្តាលទសវត្សរ៍៨០។

ដោយហេតុនេះហើយ ទើបបណ្តាលយ័ UCI បាន បង្កើត បណ្ណសារដ្ឋាននេះ នៅឆ្នាំ១៩៨៧ ក្នុងគោលបំណងកត់ត្រា ទុកនូវបទពិសោធន៍របស់ជនជាតិអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍ ដែល ទើបតែមកដល់នៅអូរេនខោនធី។ ឯកសារដែលយើងមាន មុនតំបន់បានមកពីសប្បុរសជនទូទាំងរដ្ឋកាលហ្វ័រនីញ៉ា សហរដ្ឋអាមេរិក និងពីប្រទេស។ ឯកសារជំនាន់ដើមកត់ ត្រាពីបទពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់សប្បុរសជន ដែលជា ជនភៀសខ្លួន និងផ្តល់នូវសារៈស្តីពីវប្បធម៌ និង មាតុ ភូមិរបស់គេ។ ឯកសារខ្លះទៀតបានមកពីអ្នកធ្វើការជា មួយជនភៀសខ្លួន និងពីអតីតយុទ្ធជនអាមេរិកាំង។

ដោយសារតែបណ្ណសារដ្ឋានបានរីកចម្រើន យើងក៏បាន ប្រមូលទុកនូវឯកសារដែលទាក់ទងនឹងជនជាតិអាមេរិកាំង ដែលមានដើមកំណើតពីអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍នៅទូទាំង សហរដ្ឋអាមេរិក រួមទាំងគ្រូបជនជាតិភូមិភាគបួន បាម តៃដាម (Tai Dam) ខូ (Khmum) អ៊ិមៀន (Lu Mien) និង ឡាហ្វី (Lahu)។ យើងនៅតែ ផ្តោតអារម្មណ៍ទៅ ជនជាតិ អាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍អាមេរិកាំងនៅអូរេនខោនធី និងរដ្ឋកាល ហ្វ័រនីញ៉ា។ គោលបំណងរបស់ បណ្ណសារដ្ឋានគឺថែរក្សា និងកត់ត្រាទុក នូវស្នងរូប វប្បធម៌ សិរីសន្តិ នយោបាយ និងជីវិតសេដ្ឋកិច្ច របស់ជនជាតិអាមេរិកាំងដែលមានដើម កំណើតជាជនជាតិអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍ ដោយចាប់ផ្តើមពី ការភៀសខ្លួនពី អាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍នៅឆ្នាំ១៩៧៥ និងបន្ត ទៅអនាគតនៅពេលដែលសហគមន៍របស់គេចម្រើន លូតលាស់។

មូលនិធិជាតិសម្រាប់មនុស្សធម៌ និងបណ្តាលយ័រដ្ឋ កាលហ្វ័រនីញ៉ាបានឧបត្ថម្ភជាថវិកាដល់ បណ្ណសារដ្ឋាន ដែលជាកិត្តិយស និងការទទួលស្គាល់ពីសារៈសំខាន់នៃ បណ្ណសារដ្ឋាន។

របៀបដែលលោកអ្នកអាចជួយ បណ្ណសារដ្ឋាន

បណ្ណសារដ្ឋានកំពុងតែមាញ់កកស្ទះការស្វែងរកអំណោយ ជាវត្ថុ ដែលអាចបង្កប់កង្វះខាត និងធ្វើឲ្យការស្វែងរក ដល់បណ្ណសារដ្ឋាន ជាពិសេសឯកសារដែលកត់ត្រាពី សកម្មភាពបុគ្គល អង្គការនានា ពាណិជ្ជកម្មនិងព្រឹត្តិការណ៍ ក្នុងសហគមន៍ជនជាតិអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍អាមេរិកាំង។ សូមមេត្តាទាក់ទងយើងខ្ញុំបើលោកអ្នកមានវត្ថុដែលលោក អ្នកចង់ធ្វើជាអំណោយ ឬអនុញ្ញាតឲ្យយើងខ្ញុំបំពេញមុន។

Southeast Asian Archive Librarian
Southeast Asian Archive
Room 360 Langson Library
University of California, Irvine Libraries
P.O. Box 19557
Irvine CA 92623-9557
(949) 824-4968
seasian@uci.edu
sea.lib.uci.edu and
seaadoc.lib.uci.edu

សៀវភៅស្តីនេះមានជាភាសាអង់គ្លេស ខ្មែរ ម៉ុង លាវ និងវៀតណាម។

ឧបត្ថម្ភការបោះពុម្ពដោយបណ្តាលយ័រដ្ឋ កាលហ្វ័រនីញ៉ា ក្រោមច្បាប់ សេវាបណ្តាលយ័ និងបច្ចេកវិជ្ជា (Library Services and Technology Act) ។

ចងក្រងទុកបទពិសោធន៍ ជនជាតិអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍ អាមេរិកាំង

បណ្ណសារដ្ឋានជនជាតិ អាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍ បណ្តាលយ័ សាកលវិទ្យាល័យនៃរដ្ឋ កាលហ្វ័រនីញ៉ា អ៊ិរវីញ៉ា

គោលបំណងរបស់យើង

បណ្ណសារដ្ឋាននៃជនជាតិអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍ របស់បណ្តា លយ័សាកលវិទ្យាល័យ នៃរដ្ឋកាលហ្វ័រនីញ៉ា អ៊ិរវីញ៉ា មានគោលបំណង ចងក្រងទុកនូវឯកសារជនភៀសខ្លួន និងជនអន្តោប្រវេសន៍ ពីឥណ្ឌូចិន ដែលមានប្រទេស កម្ពុជា លាវ និងវៀតណាម ដែលបានមកតាំងទីលំនៅ ក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក តាំងពីពេលបញ្ចប់សង្គ្រាមនៅ ប្រទេសវៀតណាម ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៥។ តាមជំរឿននៃសហរដ្ឋ អាមេរិកឆ្នាំ២០០០ មានជនជាតិខ្មែរ លាវ និងវៀតណាម ចំនួន៦៧៨០០០ ដែលសព្វថ្ងៃស្ថិតនៅក្នុងរដ្ឋកាលហ្វ័រនី ញ៉ា។ ចំនួននេះគឺជិត៤០% នៃចំនួន ជនជាតិអាស៊ីភាគ អាគ្នេយ៍អាមេរិកាំងនៅសហរដ្ឋ អាមេរិក។ អូរេន ខោនធី មានជនជាតិវៀតណាមច្រើនជាងគេ នៅក្រៅប្រទេស វៀតណាម។ មានជនជាតិលាវច្រើនបង្អស់ នៅសាន ឌីអេហ្វ និងនៅសិនត្រាល់រ៉ាល់ រួមទាំងនៅតំបន់សាន ប្រ្រិនស៊ីស្កូ ហើយនៅទីក្រុងឡុងប៊ិច មានជនជាតិខ្មែរ ច្រើនជាងគេ នៅក្រៅប្រទេសកម្ពុជា។ ដោយហេតុនេះ ហើយ សាកលវិទ្យាល័យ នៃរដ្ឋកាលហ្វ័រនីញ៉ា អ៊ិរវីញ៉ា (UCI) ដែលស្ថិតនៅក្នុងតំបន់ បានចងក្រងទុក និងថែរក្សា នូវបទពិសោធន៍របស់ គ្រូបពលរដ្ឋអាមេរិកាំងថ្មីនេះ។

សារវត្ត

បណ្ណសារដោះដូរជនជាតិអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍ មានឯកសារ ច្រើនយ៉ាងជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាជនជាតិអាស៊ី ភាគអាគ្នេយ៍។ យើងប្រមូលទុកនូវឯកសារដែលទាក់ទង នឹងបទពិសោធន៍នៃជីវិតរស់នៅក្នុងស្ថានភាព របស់ជនរស់នៅក្នុង តាមទូក និងជនរស់នៅក្នុងតាមផ្លូវគោក ការព្យាយាមតាំង ទីលំនៅ នៅសហរដ្ឋអាមេរិក និងអនាគត ការចម្រើន លូតលាស់ និងដំណើរនៅមុខ របស់សហគមន៍ជនជាតិថ្មី ព្រមទាំងវប្បធម៌និងប្រវត្តិសាស្ត្រប្រទេសខ្មែរ លាវ និង វៀតណាម ដោយហេតុថាវប្បធម៌និងប្រវត្តិសាស្ត្រចុះ បញ្ចាំងពីបុរសដើមនៃវប្បធម៌របស់ជនរស់នៅក្នុងស្ថានភាព

សារវត្តនៅ បណ្ណសារដោះដូរមាន៖

- សិល្បៈ (ភ្នំរូ)
- វត្តបុរាណ
- អត្ថបទពិស្សនាវដ្តី និងទិន្នន័យប្បវត្តិ
- សៀវភៅ
- សៀវភៅវាយឈ្មោះនិងទីលំនៅពាណិជ្ជកម្ម
- ការសរសេរទាក់ទងគ្នា
- បរមាធិប្បាយ និង និក្ខេបទ
- ឯកសារសម្រាប់មួយវេលា (ទិដ្ឋភាព សៀវភៅស្តីពី កម្មវិធី ៗល្អ)
- ភាពយន្ត រឿងរ៉ាវ និង កាសែត- សម្លេង
- ឯកសាររដ្ឋ
- ទស្សនាវដ្តី និងទិន្នន័យប្បវត្តិ
- លិខិតព័ត៌មាន
- អត្ថបទដែលកាត់ពីសារព័ត៌មាន
- ឯកសាររបស់អង្គការ
- លិខិតខ្លីៗ
- រឿងនិទាន និងឯកសារផ្ទាល់ខ្លួន
- រូបថត
- បណ្ណប្រកាស
- ឯកសារណែនាំជនរស់នៅក្នុងស្ថានភាព
- របាយការណ៍
- ការស្ទង់មតិ

បណ្ណសារដោះដូរមាន សារវត្តដ៏កម្រក្រុមសម្រាប់អ្នក ស្រាវជ្រាវៗ ឧបាហារណ៍ខ្លះៗ៖

ឯកសារ Mitchell I. Bonner ឆ្នាំ 1975-1990s.
ឯកសារជាអក្សរនិងរូបថតដែលកាត់ចេញពីទិន្នន័យ ជាតិអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍អាមេរិកាំងនៅតំបន់ឧស្សាហកម្ម ស៊ីស្តូ ជាពិសេសជនជាតិលាវអាមេរិកាំង។
ឯកសារ Kim Ha ឆ្នាំ 1983-1997.
ឯកសារមិនទាន់បោះពុម្ពរបស់ Kim Ha ទិន្នន័យពីការក្រសែ ខ្លួនរបស់គ្រួសារនាង តាមផ្លូវគោកពីវៀតណាមទៅ ជ័រជន ក្រសែខ្លួននៅប្រទេសថៃ។

ឯកសារ Brigitte Marshall ឆ្នាំ 1980s-1990s
ឯកសារបោះពុម្ព និងឯកសារជាសម្លេងនិងរូបថតដែល កាត់ចេញពីជនរស់នៅក្នុងស្ថានភាព (ជាពិសេសជនជាតិម៉ុង) នៅក្នុង ជ័រនៅប្រទេសថៃ និងការមកតាំងទីលំនៅនៅរដ្ឋកាលីហ្វ័រនី ញ៉ា ជាពិសេសនៅតំបន់សិនត្រាល់វ៉ាលែ។

Southeast Asian Resource Action Center (SEARAC) Records, 1975-1996. បញ្ជីរបស់ មជ្ឈមណ្ឌលសកម្មភាព ធនធាននៃជនជាតិអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍ដ៏ធំនេះ ដែលមានទី តាំងនៅរដ្ឋធានីវ៉ាស៊ីនតោន។ មជ្ឈមណ្ឌលនេះមានកំណើត ក្នុងគោលបំណងជួយដល់ការមកតាំងទីលំនៅនៃ ជនរស់នៅក្នុងស្ថានភាពខ្លះៗប្រទេស។

យើងស្វាគមន៍ភ្ញៀវទាំងអស់

អ្នកប្រើប្រាស់ បណ្ណសារដោះដូរជនជាតិអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍ រួមមាន និស្សិតមហាវិទ្យាល័យនិងសាស្ត្រាចារ្យគ្រូបង្រៀន និងសិស្សានុសិស្ស សកម្មជនក្នុងសហគមន៍ អ្នកសារព័ត៌មាន និងក្រុមមេធាវី។ ការប្រើប្រាស់បណ្ណសារដោះដូរ មិនត្រូវការបណ្ណសំគាល់ខ្លួន ឬការអនុញ្ញាតទេ ក៏ប៉ុន្តែ លោកអ្នកត្រូវមានបណ្ណបណ្ណាល័យ UC ទើបអាច ខ្ចីឯកសារបាន។ លោកអ្នកអាចខ្ចីនូវឯកសារដែលអាច ឲ្យខ្ចីបាន) តាមរយៈការខ្ចីពីបណ្ណាល័យមួយទៀត (Interlibrary Loan)។ ឯកសារភាគច្រើនអាចថតចម្លងបាន។

ការទាក់ទងនឹងសហគមន៍

សហគមន៍ជនជាតិអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍បានផ្តល់ឲ្យជាច្រើន ដល់ បណ្ណសារដោះដូររួមមាន ចំណេះដឹង ការទាក់ទង ជំនាញការ និងអំណោយសារវត្ត។ ជាការតបស្នង បណ្ណសារដោះដូរ ផ្តល់ជូនវិញតាមដែលអាចធ្វើបាន។

ក្រុមប្រឹក្សាដែលមានសមាជិកពីសហគមន៍ និងអ្នក សិក្សា ត្រូវបាន បង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ ១៩៩៧ ដើម្បីធ្វើឲ្យកិច្ច ប្រឹងប្រែងក្នុងការទាក់ទងនឹងសហគមន៍របស់បណ្ណសារ- ដោះដូរមានការរីកចម្រើន រក្សានូវទំនាក់ទំនងដ៏សកម្មរវាង សហគមន៍ និងសាកលវិទ្យាល័យ ព្រមទាំងជាជំនួយក្នុង ការប្រមូលផ្តុំឯកសារ។

មានការជូនទស្សនា បណ្ណសារដោះដូរ ជាញឹកញាប់ដល់ សិស្សានុសិស្ស សកម្មជនក្នុងសហគមន៍ ភ្ញៀវសាកល វិទ្យាល័យ និងក្រុមដ៏ទៃទៀត។

យើងមានបោះពុម្ពលិខិតព័ត៌មានរបស់បណ្ណសារ ដោះដូរដែលចេញផ្សាយបីខែម្តង ហើយដែល អាចអានបានតាមរយៈ គេហទំព័រ។ លិខិតព័ត៌មាននេះ ផ្តើរទៅដល់មនុស្ស និងអង្គ ការនានានៅទូទាំងប្រទេស ចំនួន៥០០ច្បាប់។

គេហទំព័ររបស់បណ្ណសារដោះដូរគឺ sea.lib.uci.edu ដែលមានទាក់ទង ទៅនឹង គេហទំព័រស្រដៀងគ្នាដ៏ទៃជា ច្រើនទៀត អត្ថបទផ្សេងៗនៅក្នុងលិខិតព័ត៌មាន ការតាំង ព័ត៌មានដែលមានចំណងជើងថា «ចងក្រងទុកបទពិសោធន៍ជនរស់នៅក្នុងស្ថានភាព ជា តិអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍» ឧបាហារណ៍ស្តីពី Hmong paj ntaub ព្រមទាំង អត្ថបទគន្លឹះទិស (topical bibliographies)។

អត្ថបទបោះពុម្ពដោយបណ្ណសារដោះដូរ ជនជាតិអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍

Archibold, Randal C. (1997, January 26). Preserving pieces of refugee experience. *Los Angeles Times*, pp. A1, A20.

Bà Anne Frank - Đại Học UCI giới thiệu thư viện - Văn Khố Đông Nam Á. (1999, April-May). *Văn Hóa* 44, A47-48.

Fujita Rony, Dorothy, & Frank, Anne. (2003). Archiving histories: The Southeast Asian Archive at University of California, Irvine. *Amerasia Journal* 29(1).

